

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

EXEMPEL FRÅN UMEÅ KOMMUNS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

FÖRSKOLA

FÖRSKOLAN
SANDVIK

Kemikaliesmart förskola

Plaster och färger

Under vårt arbete med att bli certifierade för Grön flagg för några år sedan växte ett intresse för att studera vilka material som ingår i leksaker och andra föremål på förskolan. Vi insåg att det fanns både gifter och ohållbara ämnen i mycket av de saker som köps in och används. Detta medför en negativ påverkan på både hälsa och miljö.

Vi bestämde oss för att lära oss mer om bra och dåliga ämnen och antog en utmaning att bli en mer kemikaliesmart förskola. Mycket arbete lades ner på att leta källor och studera andras erfarenheter och vi fann en hel del information att ha som grund för det fortsatta arbetet. En del av dessa källor presenteras på följande sidor.

Syfte

Syftet med en kemikaliesmart förskola är att skapa trygghet, hälsa och att bidra till ett hållbart samhälle dels genom att barnen lär sig av sin miljö men även genom att hälsosamma och hållbara material och ämnen används i verksamheten.

Naturskyddsföreningens informationsmaterial och frågeforum kom till stor nytta och kan varmt rekommenderas: <https://kontakt.naturskyddsforeningen.se/org/naturskyddsforeningen/>

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

EXEMPEL FRÅN UMEÅ KOMMUNS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

Med nyvunnen kunskap upprättade vi en lista över vilka ämnen vi skulle undvika i leksaker, inventarier och städkemikalier. Med den listan som vägledning inledde vi en utrensning av oönskade produkter. En ny utmaning uppstod då i frågan om var vi skulle göra av de oönskade sakerna. En del kunde inte källsorteras för då skulle de bli nya oönskade leksaker, så vi valde ibland att helt kasta bort dem.

Sedan uppstod ett behov av att köpa in nya leksaker och produkter i stället för dem som var bortsorterade och till det upprättades en lista över vad som är viktigt att tänka på vid inköp. En viss utmaning finns i begränsningar på grund av upphandlingsavtal och i det faktum att ekonomin är begränsad.

Vår erfarenhet är att leverantörerna under senare år blivit allt bättre på att informera om farliga ämnen i leksaker. Välj gärna leverantörer som kan ge sådan information

Ett tips som fungerat hos oss är att byta ut ohälsosamma plastdjur mot ofarliga tillverkade av miljövänligt gummi.

Tips på förebilder och källor att inspireras av

[Tips till förskolor och föräldrar från Naturskyddsför-
eningen.](#)

[Tips vid inköp.](#)

Koppling till läroplanen

Förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och aktivitet

Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska präglade förskolans verksamhet.

Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och i framtid.

LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

EXEMPEL FRÅN UMEÅ KOMMUNS FÖRSKOLOR OCH SKOLOR

[Naturskyddsföreningens checklista med 12 punkter som går snabbt att åtgärda.](#)

[En sida med väldigt bra fakta om kreativt och giftfritt återbruk, olika material.](#)

[Från Västerås kommuns vägledning för en giftfri förskola.](#)

[Sundbybergs kommun har kommit långt i sitt arbete med giftfria förskolor. På deras hemsida finns inspiration och ytterligare tips och råd. T.ex. har de en bra handlingsplan.](#)

[Giftfria inköp- En vägledning för att minska miljögifterna i förskolan, från Sundbybergs kommun.](#)

[Giftfri Familj ger råd om giftfri start för bebisen, förpackningar, kemikalier i kläder, väskor, plaster mm. Exempel på en sida därifrån är fakta om plast, från sidan Giftfri Familj](#)

[Naturskyddsföreningens frågeforum](#)

[Tips på en sida med bra information från Giftfritt-stockholm](#)

[Kemikaliesmarta tips! Ladda hem gratis PDF med tips kring vad vi kan tänka på i hemmet.](#)

Förskolan Sandviks checklista över vilka leksaker/lekmaterial som ska rensas bort!

Gammal elektronik
Gamla mjuka plastleksaker
Plastleksaker tillverkade före 2007
Plastleksaker som känns klibbiga eller hala
Plastleksaker som luktar
Icke leksaker
Rensa bland utklädningskläder, väskor (ex. de som har metalldelar, tjocka tryck, konstskinn)
Se över skapandematerial
Leksaker och kuddar av skumgummi
Teatersmink med allergiframkallande konserveringsmedel

Att tänka på vid inköp av nytt material

Köpa träleksaker
Tvätta alltid alla nya textilier (gosedjur, filtar, tyg etc)
Köp ej fleecefiltar
Köp miljömärkta leksaker så mycket vi kan
Köp plasthandskar av polyeten eller nitril
Vattenlösliga färger och lim
Köp tvål och tvätt-, disk- och rengöringsmedel som klarar kraven i Bra Miljöval
Kolla om det finns miljömärkningar på de leksaker och material vi köper in. Alla leksaker ska vara CE-märkta.
Undvik helst att köpa plastleksaker tillverkade utanför Europa